

Advies op de uitvoering van de moties die zijn ingediend met betrekking tot de rioolheffing

2019-15721

Aan de leden van de raad,

Eind 2018 heeft uw raad een motie aangenomen om een aantal scenario's uit te werken die leiden tot een verlaging van 10% van het tarief van 2019, dat dan als basis dient voor de bepaling van het tarief van de rioolheffing van 2020 (*Motie "hoogte rioolheffing en afvalstoffenheffing", 13-11-2018*).

Tijdens de oriëntatieavond voor de gemeenteraad van 21 mei 2019 zijn verschillende scenario's aan u gepresenteerd. Hierbij is aangegeven dat op korte termijn een kostenverlaging van 10% niet haalbaar is. Opvangen elders in de begroting is op dit moment niet mogelijk.

Als we wat willen doen dient het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) aangepast te worden*. Er kan op dit moment wel gekozen worden de tariefstelling te wijzigen. U heeft ervoor gekozen om het scenario met het wijzigen van de tariefstelling nader uit te werken.

**Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is op 17 november 2017 vastgesteld en loopt tot en met 2022 door. In dit plan is de hoogte van de rioolheffing onderbouwd. Het GRP is een beleidsmatig en strategisch plan voor de uitvoering van de (wettelijke) gemeentelijke watertaken, waaronder de aanleg en het beheer van de gemeentelijke riolering. In dit plan zijn keuzes gemaakt over de ambitie, welk type maatregelen de voorkeur hebben en hoe die maatregelen betaald gaan worden. Het opstellen van een nieuw GRP, in 2021, is het moment om te onderzoeken of en hoe een verlaging van de rioolheffing mogelijk is.*

Op 9 juli 2019 heeft uw raad, bij de behandeling van de kadernota een nieuwe motie aangenomen om de rioolheffing voor grootgebruikers (>10.000 m³) te verhogen (*Motie "Vreemd aan de orde van de dag", 9-7-2019, CDA*).

Via deze raadsbrief brengen wij u op de hoogte van de uitwerking van beide moties.

Waarom is de rioolheffing in de gemeente Zwijndrecht in vergelijking met omliggende gemeenten zo hoog?

- groot kwijscheldingspercentage (bijna 10%)
- slechte grondslag, waardoor de afschrijvingstermijn laag is (40 jaar)
- toerekening van BTW over alles (13%)
- toerekening aan de rioolheffing van alles wat (wettelijk) mag worden toegerekend.

Motie verlagen van de rioolheffing met 10%

Momenteel wordt de rioolheffing geheven van de gebruikers van een perceel. Bij het wijzigen van de tariefstelling wordt de heffing geheven van de eigenaren van een perceel. Hierdoor is het aannemelijk dat de hoeveelheid kwijscheldingen zal afnemen, omdat eigenaren over het algemeen niet in aanmerking komen voor kwijschelding vanwege het bezit van perceel. Verwacht wordt dat met het veranderen van de tariefstelling voldaan kan worden aan het verlagen van de rioolheffing met 10% en daarmee aan de motie.

Over deze wijziging is advies gevraagd aan de Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD). Het GBD heeft gewezen op 2 knelpunten:

1. Het toepassen van een eigenaren heffing bij niet-woningen is niet mogelijk omdat eigenaren geen invloed kunnen uitoefenen op het waterverbruik van de gebruikers. Wanneer je dit toch doorvoert, zullen eigenaren bezwaar maken tegen de heffingsverordening en is de kans op het ongeldig verklaren van de heffingsverordening groot. Eventueel kan wel gekozen worden om alleen een eigenaren heffing toe te passen bij de woningen, mits goed gemotiveerd.
2. Het toepassen van een eigenaren heffing bij woningen zal voor woningcorporaties tot flinke kostenverhoging leiden, indien zij deze niet kunnen verhalen op hun huurders. Woningcorporaties kunnen bezwaar maken tegen de heffingsverordening. Communicatie over het waarom van de tariefstelling is daarom heel belangrijk.

Het GBD verwacht, bij een tariefwijziging, voor verhuurders (waaronder woningcorporaties) een hogere bijdrage aan lokale heffingen van circa € 2 miljoen. Het grootste gedeelte van dit bedrag zal aan de twee woningcorporaties worden belast.

Mogelijke motivatie van de tariefwijziging voor woningen

De tariefwijziging voor woningen kan gemotiveerd worden met het verschoven karakter van de rioolheffing. Het verbrede takenpakket van de gemeente waarin, naast het inzamelen van afvalwater, ook de hemelwaterzorgplicht en grondwaterzorgplicht is opgenomen, is vooral van belang voor de eigenaren van het ontroerend goed. De waarde/buikbaarheid van hun bezittingen wordt er mede door bepaald. Het verschil in tariefstelling tussen woningen en niet-woningen kan gemotiveerd worden door aan te geven dat bij niet-woningen het belang van de vervuiler betaalt prevaleert. Het GBD gaf aan dat deze onderbouwing, voor het verschillend aanslaan van woningen en niet-woningen mager is.

Mogelijke gevolgen voor de woningcorporaties

Bij de woningcorporatie Woonkracht 10 (WK10) zijn de mogelijke gevolgen van deze tariefwijziging geïnventariseerd. WK10 geeft aan dat zij een eventuele eigenarenheffing niet kan doorbelasten binnen bestaande huurovereenkomsten en ook niet kan verrekenen als component in de servicekosten. Zij zijn gebonden aan wet- en regelgeving. Dit zou in theorie wel mogelijk zijn bij nieuwe huurcontracten (in de netto huur), maar dan komt de betaalbaarheid van sociale woningen in het geding. WK10 geeft aan ook nu al vaak problemen te ondervinden bij het innen van de reguliere huur.

Kortom, het invoeren van een eigenarenheffing zou WK10 in de problemen kunnen brengen. De uitgaven/opgaven van WK 10 zijn al groter dan de inkomsten en de komende jaren hebben zij opgaven die grote investeringen vragen, zoals bijvoorbeeld het warmtenet en de verduurzaming/vernieuwing van de woningvoorraad. Wij hebben geen reden om aan te nemen dat dit anders is voor de andere twee woningcorporaties, Trivire en de Woningbouwvereniging Heerjansdam.

Conclusie

Gelet op bovenstaande is het niet realistisch om de tariefstelling van de heffing te wijzigen en de motie op dit moment uit te voeren. Wij stellen voor om tijdens het opstellen van een nieuw GRP, in 2021, te onderzoeken of een verlaging van de rioolheffing mogelijk is.

Motie verhogen van de rioolheffing voor grootgebruikers

De gemeente Zwijndrecht kent momenteel 2 tarieven, één tarief voor woningen en één tarief voor niet-woningen. Voor niet woningen geldt bij een waterverbruik van meer dan 10.000m³, een degressief tarief

a	10.000 m ³ water of minder	€ 298,08 voor elke hoeveelheid van 250 m ³ of gedeelte daarvan;
b	Meer dan 10.000 m ³ water, doch minder dan 25.000 m ³	€ 11.923,20 vermeerderd met € 74,52 voor elke hoeveelheid van 250 m ³ of gedeelte daarvan boven 10.000 m ³ ;
c	25.000 m ³ water of meer, doch minder dan 50.000 m ³	€ 16.394,40 vermeerderd met € 37,26 voor elke 250 m ³ of gedeelte daarvan boven 25.000 m ³ ;
d	50.000 m ³ of meer	€ 20.120,40 vermeerderd met € 7,45 voor elke hoeveelheid van 250 m ³ of gedeelte daarvan boven 50.000 m ³ .

De gemeente Zwijndrecht heeft momenteel 1.341 niet-woningen, waarvan er slechts 5 'grootgebruikers' zijn. Eén van deze 'grootgebruikers' is het zwembad 'De Hoge Devel', waarvan de gemeente eigenaar is. Ook valt het ziekenhuis en een verzorgingstehuis onder deze grootgebruikers. Deze 5 grootgebruikers vallen allemaal in categorie B en het waterverbruik van deze niet-woningen bedraagt niet meer dan 12.000 m³. De gemeente Zwijndrecht heeft geen niet-woningen die vallen in categorie C of D.

Indien je deze 5 'niet-woningen' belast zoals in de motie wordt voorgesteld levert dit slechts een geringe meeropbrengst op. Voor het basistarief in 2023 levert dit voor woningen een verlaging op van 15 cent*.

** Bij een waterverbruik dat niet meer is dan 12.000m³ betekent dit: van € 12.519,36 in 2019 naar € 13.115,52 in 2023. Dit is nog geen € 600. Voor het basistarief in 2023 bij een kostendekkende tarief levert dit een verlaging voor de woningen van (€ 600 gedeeld door 20.000 woningen =) 3 cent op per 'niet woning' in 2023 (met 5 'niet-woningen' * 3 cent = 15 cent).*

Wanneer deze wijziging in tariefstelling toch wordt doorgevoerd, is goede communicatie over deze veranderde berekeningswijze van de heffing nodig. Hier dient goed gemotiveerd te worden waarom de tariefstelling is gewijzigd. Wanneer deze toelichting onvoldoende is, kan dit leiden tot bezwaren van de niet-woningen op de heffingsverordening en kan in het ergste geval de verordening (deels) ongeldig worden verklaard.

Conclusie

Gelet op bovenstaande is het niet realistisch om de rioolheffing voor grootgebruikers te verhogen en de motie op dit moment uit te voeren. Wij stellen voor om tijdens het opstellen van een nieuw GRP, in 2021, te onderzoeken of een verlaging van de rioolheffing mogelijk is.

Rioolverordening 2020

Binnenkort wordt aan u de rioolverordening 2020 aangeboden. In deze rioolverordening stellen wij u voor de rioolheffing niet te verhogen, uitgezonderd de inflatie (1,4%). Hiermee wijken wij af van hetgeen met u is afgesproken in het GRP (verhoging van 3% + 1,4% inflatie). Dit is mogelijk omdat de rekenrente is verlaagd van 2% naar 1,5%, wat een relatief groot effect heeft op het tarief waardoor de kosten beduidend lager worden.

Hierdoor kan volstaan worden met een basistarief van €302,16 in plaats van een basistarief van €311,16, zonder dat de uitgangspunten van het GRP, de keuzes over de ambitie, het type maatregelen en de betaling ervan veranderen.

Met het gedachtengoed van de voorgaande moties is ons voorstel om de rioolheffing, uitgezonderd de inflatie, niet te verhogen. Hiermee wijken we af van GRP, om een lager tarief te kunnen bewerkstelligen. Gedurende looptijd van het huidige GRP gaan we jaarlijks bekijken of als gevolg van het verlagen van de rekenrente, afgeweken kan worden van de in het GRP jaarlijks voorgestelde verhoging.

Conclusie

Wij stellen u voor beide moties met betrekking tot de rioolheffing niet uit te voeren. Wel adviseren wij u om de rioolheffing niet verder te verhogen (behoudens de inflatie), waardoor de verhoging van het basistarief van de rioolheffing met €9 euro wordt beperkt.

Hoogachtend,

De secretaris,

De burgemeester,